

CRNA GORA

AGENCIJA ZA ELEKTRONSKE KOMUNIKACIJE I POŠTANSKU DJELATNOST

TEL: +382 (0)20 406 700
FAX: +382 (0)20 406 702
E-MAIL: ekip@ekip.me
www.ekip.me

Broj: 0102-6197/1
Podgorica, 20.10.2015. godine

Agencija za elektronske komunikacije i poštansku djelatnost, na osnovu člana 11, 14, 63-79, Zakona o elektronskim komunikacijama („Sl.list Crne“ Gore br. 40/13), člana 196 Zakona o opštem upravnom postupku („Sl.list RCG“, br. 60/03), Odluke o pokretanju drugog kruga analiza relevantnih tržišta usluga koja su predmet provjere ispunjenosti Testa tri kriterijuma („Sl. list Crne Gore“, br. 09/15), uz pribavljeno mišljenje Agencije za zaštitu konkurencije broj 02-54/2 od 04.03.2015. godine o osnovanosti pokretanja drugog kruga analiza, mišljenje Agencije za zaštitu konkurencije broj 02-54/4 od 10.06.2015. godine na test tri kriterijuma i mišljenje Agencije za zaštitu konkurencije broj 02-180/2 od 01.09.2015. godine na analizu tržišta, nakon sprovedenog postupka analize Veleprodajnog tržišta trunk segmenata iznajmljenih linija i određivanja regulatornih obaveza operatoru sa značajnom tržišnom snagom na pomenutom relevantnom tržištu, na sjednici Savjeta Agencije održanoj dana 20.10.2015. godine donijela je sljedeće

RJEŠENJE

1. **Crnogorski Telekom A.D. Podgorica** određuje se kao operator sa značajnom tržišnom snagom na relevantnom tržištu „Veleprodajno tržište trunk segmenata iznajmljenih linija“.
2. Operatoru iz stava 1 dispozitiva ovog rješenja određuju se sljedeće regulatorne obaveze:
 - 2.1 Obaveza omogućavanja pristupa elementima mreže i njihovog korišćenja.
Rok za izvršenje ove obaveze je 30 dana od dana prijema rješenja.
 - 2.2 Obaveza obezbjeđivanja nediskriminatornosti.
Rok za izvršenje ove obaveze je 30 dana od dana prijema rješenja.
 - 2.3 Obaveza objavljivanja podataka.
Rok za izvršenje ove obaveze je 30 dana od dana prijema rješenja.

2.4 Obaveza odvojenog vođenja računovodstvenih evidencija.

2.5 Obaveza kontrole cijena i vođenja troškovnog računovodstva.

U cilju izvršenja regulatornih obaveza odvajanja računovodstvenih evidencija i nadzora cijena i troškovnog računovodstva, operator iz stava 1 ovog dispozitiva je dužan nastaviti sa implementacijom računovodstvenog odvajanja i troškovnog računovodstva, na način i u rokovima propisanim dokumentom Agencije „Metodologija računovodstvenog odvajanja i troškovnog računovodstva“.

Agencija može pristupiti utvrđivanju cijena relevantnih usluga na osnovu Revidiranih regulatornih godišnjih finansijskih izvještaja u periodu do naredne analize relevantnog tržišta.

3. Ovo rješenje stupa na snagu danom uručenja nosiocu.

4. Danom ispunjenja obaveza iz stava 2 dispozitiva ovog rješenja prestaje da važi Rješenje Agencije za elektronske komunikacije i poštansku djelatnost broj 0102-3633/10 od 29.10.2013. godine.

5. Sastavni dio ovog rješenja su komentari operatora iz stava 1 dispozitiva ovog rješenja dati u postupku javne konsultacije koja je vođena u periodu od 23.07.2015. do 01.09.2015. godine sa stavovima i ocjenom Agencije povodom datih komentara.

6. Ovo rješenje je konačno u upravnom postupku.

O B R A Z L O Ž E N J E

Zakonom o elektronskim komunikacijama, članom 11 tačka 18 i 19 propisana je, između ostalih, nadležnost Agencije da vrši nadzor tržišta, utvrđuje operatore sa značajnom tržišnom snagom i preduzima preventivne mjere za spriječavanje negativnih efekata značajne tržišne snage operatora. Članom 14 Zakona utvrđena je u konkretnom slučaju nadležnost Savjeta Agencije za donošenje ovakvih odluka.

U skladu sa članom 64 stav 2 tačka 4 Zakona o elektronskim komunikacijama („Sl.list Crne Gore“ br. 40/13), Agencija je dužna da postupak analize relevantnog tržišta sprovodi najmanje jednom u tri godine. U skladu sa predmetnom obavezom Savjet Agencije je na sjednici od 17.02.2015. godine, usvojio Odluku o pokretanju drugog kruga analiza relevantnih tržišta usluga koja su predmet provjere ispunjenosti Testa tri kriterijuma.

Crnogorski Telekom A.D. Podgorica je u prethodnom krugu analize „Veleprodajnog tržišta trunk segmenata iznajmljenih linija“, koja analiza je rađena 2012. godine, određen kao operator sa značajnom tržišnom snagom na tom relevantnom tržištu.

Definicija relevantnog tržišta

Kao prvi korak u postupku analize tržišta, shodno članu 64 stav 2 tačka 1 Zakona o elektronskim komunikacijama Agencija je utvrdila relevantna tržišta podložna prethodnoj regulaciji. U tom cilju, Agencija je uputila Uputnike operatorima koji pružaju usluge javnih elektronskih komunikacija kojima je tražila set operativnih, statističkih i finansijskih podataka koji se odnose na poslovanje operatora u periodu 2012. – 2014. godina.

Shodno članu 65 Zakona Agencija je dužna da u postupku utvrđivanja relevantnih tržišta, saraduje sa organom nadležnim za zaštitu konkurencije. U tom cilju Agencija je zatražila mišljenje Agencije za zaštitu konkurencije. Agencija za zaštitu konkurencije je mišljenje dostavila 04.03.2015. godine.

U cilju određivanja relevantnog tržišta, Agencija je prvo definisala tržište i njegovo geografsko područje.

Agencija je utvrdila da tržište trunk segmenata iznajmljenih linija čine sljedeće usluge:

- Trunk segmenti iznajmljenih linija bez obzira na kapacitet, pri čemu se terminalne tačke nalaze na teritoriji različitih opština ili teritoriji različitih država;
- Ethernet linije bez obzira na kapacitet, pri čemu se terminalne tačke nalaze na teritoriji različitih opština ili teritoriji različitih država;
- Usluge iznajmljenih linija koje operatori pružaju za sopstvene potrebe.

Agencija je odredila da je relevantno tržište u geografskoj dimenziji cijela teritorija Crne Gore.

Test tri kriterijuma

Na ovako određeno tržište Agencija je primijenila test tri kriterijuma u skladu sa članom 65 stav 3 Zakona, u cilju određivanja da li je predmetno tržište relevantno, budući da isto nije sastavni dio nove Preporuke o relevantnim tržištima, odnosno u cilju utvrđivanja da li na ovom tržištu Agencija može vršiti prethodnu regulaciju.

Agencija je pristupila testu tri kriterijuma, odnosno: ocjeni postojanja snažnih i trajnih barijera za ulazak na tržište, strukturne, pravne i regulatorne prirode; ocjeni da li struktura tržišta pokazuje tendencije razvoja efikasne tržišne konkurencije u relevantnom vremenskom periodu i ocjeni da li primjena propisa kojima se uređuje zaštita konkurencije obezbjeđuje efikasno otklanjanje nedostataka na tržištu.

Prvi kriterijum

U pogledu prvog podkriterijuma koji se odnosi na strukturne prepreke ulaska na tržište, Agencija je konstatovala da, uzimajući u obzir geografsku rasprostranjenost prenosne (mrežne) infrastrukture Crnogorskog Telekom, te činjenicu da je ista građena tokom dugog perioda, repliciranje prenosne (mrežne) infrastrukture Crnogorskog Telekom za pružanje veleprodajne usluge trunk segmenata iznajmljenih linija nije ekonomski opravdano. Takođe, Crnogorski Telekom ima visok stepen

vertikalne integracije koja dodatno jača tržišnu poziciju istog i posljedično slabi tržišnu poziciju ostalih operatora na tržištu.

U pogledu drugog podkriterijuma koji se odnosi na pravne ili regulatorne prepreke ulaska na tržište, Agencija je konstatovala da ne postoje pravne ili regulatorne prepreke ulaska na tržište. S obzirom da se generalno smatra da pravne ili regulatorne prepreke predstavljaju relativno manja ograničenja u odnosu na strukturne barijere, Agencija je zaključila da je prvi kriterijum zadovoljen.

Drugi kriterijum

Kod procjene drugog kriterijuma, Agencija je prvo razmatrala tržišna učešća operatora na relevantnom tržištu i zaključila da su tržišni udjeli Crnogorskog Telekomu po broju trunk segmenata iznajmljenih linija bili u prethodnom periodu veoma visoki, što upućuje na zaključak da će se takva tržišna struktura zadržati i u relevantnom razdoblju za procjenu drugog kriterijuma, a to je period od naredne tri godine, shodno članu 64 stav 4 Zakona o elektronskim komunikacijama.

Agencija je, takođe, analizirala cjenovna kretanja i kriterijum nadzora infrastrukture kod koje postoje visoke prepreke razvoju infrastrukturne konkurencije kao potencijalne prepreke da bi tržište težilo efikasnoj tržišnoj konkurenciji, na osnovu čega je zaključila da je i drugi kriterijum Testa zadovoljen.

Treći kriterijum

Agencija je razmatrala podkriterijume za ocjenu ovog kriterijuma koji se odnose na: stepen opšteg nekonkurentnog ponašanja, stepen kompleksnosti otklanjanja nekonkurentnog ponašanja i potrebu za regulatornom intervencijom kako bi se dugoročno osigurao razvoj efikasne konkurencije na tržištu i konstatovala da za veleprodajno tržište trunk segmenata iznajmljenih linija propisi o zaštiti konkurencije odnosno *ex post* regulacija ne omogućavaju na odgovarajući način otklanjanje nedostataka na tržištu, te da je i treći kriterijum Testa zadovoljen.

Agencija za zaštitu konkurencije se izjasnila i dala pozitivno mišljenje na nacrt analize testa tri kriterijuma na definisanih 5 tržišta, tj na konkretno tržište 10.06.2015. godine.

Analiza relevantnog tržišta

S obzirom da je Agencija utvrdila da su ispunjeni svi uslovi iz Testa tri kriterijuma, odnosno da je tržište podložno *ex ante* regulaciji, Agencija je pristupila drugom koraku u postupku analize na tržištu, shodno članu 64 stav 2 tačka 2 Zakona, tj. procjeni postojanja jednog ili više operatora sa značajnom tržišnom snagom na tom tržištu u cilju ocjene efikasnosti tržišne konkurencije.

Saglasno članu 68 stav 2 Zakona o elektronskim komunikacijama, Agencija je, prilikom procjenjivanja da li dva ili više operatora imaju značajnu tržišnu snagu, primjenila sljedeće kriterijume: tržišni udio operatora na relevantnom tržištu, ekonomija obima i ekonomija širine, stepen vertikalne integracije, ograničenje povećanja kapaciteta i uticaj velikih korisnika na snagu operatora (kompenzaciona kupovna moć).

Tržišno učešće je mjerilo relativne veličine nekog operatora, odnosno pružaoca usluge na relevantnom tržištu, izračunato na način da se utvrdi procenat u kojem taj operator učestvuje u ukupnoj proizvodnji i/ili prodaji nekog proizvoda i/ili usluge na relevantnom tržištu u određenom vremenskom razdoblju. Obradom prikupljenih podataka od operatora na tržištu trunk segmenata iznajmljenih linija, Agencija je utvrdila da Crnogorski Telekom ima značajno tržišno učešće (57,58%) u pogledu broja trunk segmenata iznajmljenih linija.

Crnogorski Telekom koristi svoju mrežnu infrastrukturu, ne samo za pružanje usluga koje pripadaju tržištima terminalnih segmenta i trunk segmenata iznajmljenih linija, već i za pružanje drugih javnih elektronskih komunikacionih usluga. Agencija, iz tog razloga ocjenjuje da to predstavlja prepreku ulasku operatorima na relevantno tržište, a samim tim i još jedan dokaz postojanja značajne tržišne snage Crnogorskog Telekoma.

Nadalje, Crnogorski Telekom je vertikalno integrisani operator koji djeluje i na maloprodajnom i na veleprodajnom nivou. Uzimajući u obzir činjenicu, da Crnogorski Telekom raspolaže mrežnom infrastrukturom na cijeloj teritoriji Crne Gore, vertikalna integracija i kontrola nad infrastrukturom pružaju mu ključnu prednost u odnosu na svoje konkurente na maloprodajnom tržištu, pa mu u odsustvu regulacije, omogućavaju korišćenje značajne tržišne snage i na veleprodajnom tržištu.

Kod kriterijuma kontrola infrastrukture čiji se obim ne može lako udvostručiti, Agencija je konstatovala da Crnogorski Telekom ima izgrađenu prenosnu mrežu na cijeloj teritoriji Crne Gore, kako u segmentu telekomunikacione kablovske infrastrukture (telekomunikacione kablovske kanalizacije i položenih kablova) tako i u segmentu broja pristupnih tačaka. Ova infrastruktura je građena tokom dugog vremenskog perioda i predstavlja osnovnu prednost Crnogorskog Telekoma u odnosu na druge operatore koji bi imali namjeru da pružaju usluge trunk segmenta iznajmljenih linija na veleprodajnom nivou.

Na osnovu konstatovanog u analizi relevantnog tržišta trunk segmenata iznajmljenih linija na veleprodajnom nivou Crnogorski Telekom A.D. Podgorica ima ekonomski uticaj koji mu omogućava značajan stepen nezavisnosti u odnosu na njegove konkurente i korisnike. Iz tog razloga, Agencija je zaključila da je Crnogorski Telekom A.D. Podgorica operator sa značajnom tržišnom snagom na relevantnom tržištu trunk segmenata iznajmljenih linija – veleprodajni nivo.

Agencija je nakon okončanja postupka analize, nacrt analize sa nacrtom rješenja dostavila Crnogorskom Telekomu A.D., čime je pokrenula postupak javnih konsultacija u skladu sa članom 55 Zakona o elektronskim komunikacijama. Javne konsultacije su trajale od 23.07.2015. do 01.09.2015. godine. U postupku javnih konsultacije Crnogorski Telekom je dostavio pisane komentare na nacrt analize i nacrt rješenja. Agencija je sagledala dostavljene komentare i konstatovala da se isti većinom ponavljaju i odnose se na test tri kriterijuma koji je prethodno bio predmet javnih konsultacija, pri čemu je Agencija i dala svoje mišljenje u vezi istih koje je sastavio dio ovog rješenja, kako to stoji u stavu 5 izreke rješenja.

U cilju davanja mogućnosti da se Crnogorski Telekom i usmeno izjasni povodom datih komentara, Agencija je organizovala usmenu raspravu u skladu sa članom 142 Zakona o opštem upravnom postupku.

Usmena Rasprava sa Crnogorskim Telekomom je održana 13.10.2015. godine. Vezano za svoje komentare na predmetnu analizu, Crnogorski Telekom je istakao da ostaje pri istim i dodao da je njihovo učešće na ovom tržištu 0% zato što nemaju korisnika na ovom tržištu i da nije jasno na koji način je Agencija došla do podatka da se njihovo učešće na ovom relevantnom tržištu u relevantnom posmatranom periodu kretalo od 83% do 57% tržišnog učešća. Ovakav podatak Crnogorski Telekom je dostavio u upitniku.

Agencija se u postupku utvrđivanja tržišnog učešća rukovodila definicijom tržišta koja obuhvata sljedeće usluge: Trunk segmente iznajmljenih linija bez obzira na kapacitet, pri čemu se terminalne tačke nalaze na teritoriji različitih opština ili teritoriji različitih država; Ethernet linije bez obzira na kapacitet, pri čemu se terminalne tačke nalaze na teritoriji različitih opština ili teritoriji različitih država i usluge iznajmljenih linija koje operatori pružaju za sopstvene potrebe. Agencija je u postupku definicije ovog relevantnog tržišta zaključila *"da sa aspekta tražnje, usluga iznajmljenih linija koju operatori pružaju za sopstvene potrebe (eng. self supply), odnosno svojim krajnjim korisnicima, pripada relevantnom tržištu u dimenziji usluga."* Iako Crnogorski Telekom ne pruža usluge na veleprodajnom nivou, on posjeduje kapacitete za pružanje usluge (dakle, može ih ponuditi na veleprodajnom nivou) i istu nudi za sopstvene potrebe tj. svom maloprodajnom segmentu. Dakle, Agencija je podatke o učešću na veleprodajnom nivou utvrdila na osnovu podataka iz Upitnika Crnogorskog Telekoma o broju iznajmljenih linija koje Crnogorski Telekom pruža na maloprodajnom nivou između opština.

Od ukupno od 32 komentara Crnogorskog Telekoma, koji su većinom bili vezani za ispunjenost testa 3 kriterijuma, Agencija je prihvatila dva. Jedan koji se odnosi preformulisanje zaključka kod podkriterijuma tržišnog učešća i drugi koji se odnosi na zahtjev Crnogorskog Telekoma da se dopuni postojeća ponuda sa trunk segmentom.

Regulatorne obaveze

Na osnovu sprovedene analize Agencija je utvrdila da veleprodajno tržište trunk segmenata iznajmljenih linija nije dovoljno konkurentno i identifikovala Crnogorski Telekom A.D. Podgorica kao operatora sa značajnom tržišnom snagom, shodno članu 69 Zakona o elektronskim komunikacijama. Agencija je, takođe, ocijenila da u cilju daljeg podsticanja konkurencije na predmetnom relevantnom tržištu, Crnogorskom Telekomu treba naložiti mjere iz članova 71, 73, 74, 75 i 76 Zakona, odnosno da nema uslova za izmjenu mjera naloženih u prethodnom postupku analize tržišta. Agencija je takođe ocijenila da su navedene mjere naložene uz primjenu načela proporcionalnosti i racionalnosti shodno članu 69 stav 3 Zakona.

Obaveza omogućavanja pristupa elementima mreže i njihovog korišćenja

Agencija je shodno članu 75 Zakona o elektronskim komunikacijama operatoru sa značajnom tržišnom snagom naložila preduzimanje mjera radi izvršavanja opravdanih zahtjeva za pristup i korišćenje mogućnosti određenih elemenata elektronskih komunikacionih mreža, elektronske komunikacione infrastrukture i povezane opreme.

Crnogorski Telekom, kao operator sa značajnom tržišnom snagom na ovom relevantnom tržištu, dužan je da, u sklopu regulatorne obaveze omogućavanja pristupa elementima mreže i njihovog korišćenja, danom stupanja na snagu ovog Rješenja preduzme mjere u cilju ispunjavanja svih opravdanih zahtjeva za pristup i korišćenje određenih elemenata elektronskih komunikacionih mreža i pripadajuće infrastrukture. U okviru ove obaveze Crnogorski Telekom je dužan da: u dobroj namjeri pregovara sa operatorima o zahtjevima za pristup elementima mreže i njihovom korišćenju, omogućiti pristup posebnim djelovima mreže i/ili opreme koji nijesu aktivni i/ili da obezbijedi pristup lokalnoj petlji, radi omogućavanja izbora i/ili predizbora operatora i/ili ponuda za preprodaju pretplatničkih linija, obezbijedi trunk ili prenosne segmenate iznajmljenih linija na veleprodajnoj osnovi, zbog preprodaje tih usluga na maloprodajnom tržištu, ne uskrati prethodno ostvareni pristup, odobri otvoreni pristup tehničkim interfejsima, protokolima ili drugim tehnologijama i mogućnostima koje su neophodne za interoperabilnost usluga ili mreža, obezbijedi zajednički smještaj opreme ili druge oblike zajedničkog korišćenja mogućnosti infrastrukture, obezbijedi pristup sistemima za podršku ili sličnim sistemima koji su potrebni za obezbjeđivanje lojalne konkurencije prilikom pružanja usluga.

Crnogorski Telekom, kada mu je je upućen potpun zahtjev za pristup i interkonekciju, dužan je, shodno Pravilniku o pristupu i interkonekciji, da odgovori na zahtjev u roku od 15 dana od dana podnošenja zahtjeva. Ukoliko zahtjev za pristup ili interkonekciju nije potpun, Crnogorski Telekom traži da podnosilac zahtjeva dopuni svoj zahtjev u roku od 7 dana od dana podnošenja nepotpunog zahtjeva.

Operatori su dužni da zaključe ugovor o pristupu ili interkonekciji u roku od 45 dana od dana podnošenja potpunog zahtjeva. Potpisani ugovori o pristupu ili interkonekciji se dostavljaju Agenciji radi evidencije i ocjene usklađenosti sa Zakonom, u roku od 10 dana od dana potpisivanja.

Crnogorski Telekom ima obavezu da drugim operatorima omogućiti pristup i korišćenje usluga koje pripadaju relevantnom tržištu trunk segmenata iznajmljenih linija na nivou veleprodaje, u skladu sa principom tehnološke neutralnosti, za sljedeće iznajmljene linije:

- Tradicionalne iznajmljene linije preko SDH, PDH i (S)HDSL prenosne tehnologije,
- Iznajmljenje linije preko Ethernet tehnologije.

Crnogorski Telekom je dužan da obezbijedi sve usluge koje pripadaju relevantnom tržištu trunk ili prenosnih segmenata iznajmljenih linija – veleprodajni nivo, zbog preprodaje tih usluga na maloprodajnom tržištu.

Crnogorski Telekom ne smije spriječiti već odobreno korišćenje iznajmljenih linija u slučaju da druga strana u potpunosti ispuni ugovorene obaveze.

Crnogorski Telekom je u obavezi da pripremi otvoren pristup tehničkim interfejsima, protokolima ili drugim značajnim tehnologijama, jer je to potrebno za pružanje usluge na maloprodajnom tržištu.

Crnogorski Telekom je u obavezi da obezbijedi zajednički smještaj opreme ili druge oblike zajedničkog korišćenja mogućnosti infrastrukture, koji su neophodni za odgovarajuću instalaciju i povezivanje opreme, koja omogućava korišćenje usluga koje pripadaju relevantnom tržištu trunk

segmenta iznajmljenih linija – veleprodajni nivo, pod istim uslovima, rokovima i cijenama koje su definisani u vežećim Referentnim ponudama Crnogorskog Telekoma.

Propisivanje obaveze omogućivanja pristupa elementima mreže i njihovog korišćenja je opravdano i proporcionalno aktuelnim i potencijalnim preprekama na ovom tržištu, jer se radi o regulatornoj obavezi koja doprinosi većem stepenu konkurencije na odgovarajućem maloprodajnom tržištu.

Obaveza obezbjeđivanja nediskriminatornosti

Agencija je shodno članu 73 Zakona, operatoru sa značajnom tržišnom snagom naložila mjeru obezbjeđivanja nediskriminatornosti pri pružanju usluge interkonekcije ili operatorskog pristupa.

Crnogorski Telekom, kao operator sa značajnom tržišnom snagom na ovom relevantnom tržištu, dužan je da, u sklopu regulatorne obaveze obezbjeđivanja nediskriminatornosti, danom stupanja na snagu ovog Rješenja, preduzme mjere u cilju izvršavanja navedene obaveze. U okviru ove obaveze Crnogorski Telekom je dužan da: pruža usluge drugim operatorima, kod istih okolnosti, pod istim uslovima, pruža drugim operatorima usluge i informacije pod uslovima i nivoom kvaliteta usluge pod kojima pruža te usluge maloprodajnom dijelu ili povezanim društvima i da dostavi sve ugovore zaključene sa operatorima korisnicima usluga koje pripadaju relevantnom tržištu trunk segmenata iznajmljenih linija – veleprodajni nivo, i to u roku deset dana od dana zaključenja ugovora.

Sprovođenje obaveze obezbjeđivanja nediskriminatornosti će podrazumijevati da svi pružaoci usluga koriste uslugu veleprodajnog operatora pod istim uslovima kao i njegov maloprodajni dio ili povezana društva.

Obaveza objavljivanja podataka

Agencija je shodno članu 71 Zakona o elektronskim komunikacijama operatoru sa značajnom tržišnom snagom naložila da objavi podatke o uslugama pristupa i/ili interkonekcije, kao što su: računovodstveni podaci, tehničke specifikacije, karakteristike mreže, uslovi korišćenja i cijene usluga. Budući da operator iz stava 1 dispozitiva već ima objavljenu referentnu ponudu u skladu sa rješenjima iz prethodnog kruga analiza, kao i da po ovom rješenju u cilju ispunjenja naložene mjere iz stava 2 tačka 2.3. dispozitiva nemaju značajnijih obaveza, Agencija je ocijenila da je rok od 30 dana u skladu sa članom 72 Zakona dovoljan za izvršenje ove naložene mjere, odnosno za eventualnu izmjenu referentne ponude.

Crnogorski Telekom, kao operator sa značajnom tržišnom snagom na ovom relevantnom tržištu, dužan je da preduzme mjere u cilju ispunjavanja navedene obaveze i to: objavi Referentnu ponudu trunkterminalnog segmenta iznajmljenih linija na veleprodajnom nivou za sve usluge koje su obuhvaćene definicijom relevantnog tržišta i da dostavlja Agenciji detaljne izvještaje o relevantnim pokazateljima efikasnosti – KPI (*eng. Key Performance Indicators*) na kvartalnom nivou ili po potrebi na zahtjev Agencije.

Referentna ponuda treba da bude dovoljno raščlanjena u skladu sa potrebama tržišta i treba da sadrži odgovarajuće rokove, uslove i cijene usluga. Na osnovu takve ponude drugi operatori neće biti u obavezi da plaćaju dodatne troškove koji nijesu potrebni za pružanje tražene usluge.

U okviru obaveze objavljivanja podataka (transparentnosti), Crnogorski Telekom je dužan da dostavlja Agenciji detaljne izvještaje o relevantnim pokazateljima efikasnosti – KPI (eng. *Key Performance Indicators*) na kvartalnom nivou ili po potrebi na zahtjev Agencije. Mjerenje odgovarajućih KPI-a Crnogorski Telekom je dužan da počne 01.01.2016. godine, a dostavljanje podataka 30 dana nakon isteka kalendarskog kvartala. Crnogorski Telekom je, po zahtjevu Agencije, dužan da objavi pojedinačne ili sve vrijednosti KPI-a na svojoj Internet stranici, pri čemu će se voditi računa o zaštiti povjerljivih podataka. Crnogorski Telekom je dužan da dostavi Agenciji sve podatke na kvartalnoj osnovi, pri čemu će označiti podatke koje smatra povjerljivim, kako bi Agencija mogla pratiti i u slučaju potrebe spriječiti bilo kakvu diskriminaciju drugih operatora.

Primarna funkcija obaveze objavljivanja podataka je da druge obaveze, a naročito obavezu omogućavanja pristupa elementima mreže i njihovog korišćenja i obavezu obezbjeđivanja nediskriminatornosti, učini još efikasnijim. Primjena obaveze objavljivanja podataka ima za cilj da ukaže i doprinese rješavanju antikonkurentskih aktivnosti i prepreka razvoju konkurencije.

Obaveza odvojenog vođenja računovodstvenih evidencija

Agencija je, shodno članu 74 Zakona operatoru sa značajnom tržišnom snagom na relevantnom tržištu, naložila odvojeno vođenje računovodstvenih evidencija radi odvojenog iskazivanja rezultata poslovnih aktivnosti koje se odnose na pružanje usluga pristupa i/ili interkonekcije sa ciljem kontrole sprovođenja mjera iz obaveze obezbjeđivanja nediskriminatornosti ili sprječavanja neosnovanog unakrsnog subvencioniranja.

Crnogorski Telekom je, kao operator sa značajnom tržišnom snagom na ovom relevantnom tržištu, dužan da, u sklopu regulatorne obaveze odvojenog vođenja računovodstvenih evidencija, nastavi sa ispunjavanjem navedene obaveze.

Crnogorski Telekom je, shodno obavezi odvajanja računovodstvenih evidencija propisanih u sklopu regulatornih obaveza nakon prvog kruga analize ovog relevantnog tržišta sproveo odvajanje računovodstvenih evidencija koje se odnose na usluge ovog relevantnog tržišta od ostalih maloprodajnih i veleprodajnih tržišta, shodno Rješenju Agencije broj 0904-2327/3 od 30.05.2011. godine, kojim je Crnogorskom Telekomu određena obaveza sprovođenja računovodstvenog odvajanja i troškovnog računovodstva u skladu sa dokumentom: „Metodologija računovodstvenog odvajanja i troškovnog računovodstva“.

Crnogorski Telekom je u obavezi da nastavi sa implementacijom projekta na način i u rokovima kako je određeno pomenutim dokumentom.

Obaveza kontrole cijena i vođenja troškovnog računovodstva

Agencija je, shodno članu 76 Zakona o elektronskim komunikacijama operatoru sa značajnom tržišnom snagom naložila preduzimanje mjera u vezi sa povratom troškova, kontrolom cijena određenih usluga koje se pružaju radi obezbjeđivanja pristupa i/ili interkonekcije i vođenje troškovnog računovodstva.

Crnogorski Telekom je, kao operator sa značajnom tržišnom snagom na ovom relevantnom tržištu, dužan da, u sklopu regulatorne obaveze kontrole cijena i vođenja troškovnog računovodstva, nastavi da primjenjuje važeće cijene usluga trunk segmenata iznajmljenih linija koje su objavljene u dokumentu: „Referentna veleprodajna ponuda terminalnog i „trunk“ segmenta iznajmljenih linija Crnogorskog Telekoma“, kao i cijene priključka za Ethernet iznajmljene linije koje su objavljene u dokumentu: „Referentna veleprodajna ponuda terminalnog segmenta iznajmljene linije Crnogorskog Telekoma“.

Agencija može pristupiti utvrđivanju cijena relevantnih usluga na osnovu Revidiranih regulatornih godišnjih finansijskih izvještaja u periodu do naredne analize relevantnog tržišta.

Nametanjem ove obaveze Agencija smatra da će otkloniti prepreku razvoju konkurencije na ovom relevantnom tržištu koja se odnosi na vertikalno prenošenje značajne tržišne snage i praksu unakrsnog subvencioniranja usluga.

Navedene regulatorne obaveze su adekvatne i proporcionalne identifikovanim aktuelnim i potencijalnim preprekama u razvoju konkurencije na relevantnom tržištu.

Shodno gore navedenom, odlučeno je kao u izreci rješenja.

PRAVNA POUKA

Ovo rješenje je konačno u upravnom postupku i protiv istog se u roku od 30 (trideset) dana od dana njegovog prijema može pokrenuti upravni spor kod Upravnog suda Crne Gore.

PREDSJEDNIK SAVJETA

Dr Šaleta Đurović

